

Олег М. Колодізев (*Харківський національний економічний університет, Україна*)

Світлана М. Киркач (*Харківський національний економічний університет, Україна*)

ОБҐРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В БАНКУ

У статті запропоновано процедуру вибору системи показників з метою оцінювання якості фінансового планування в банку за допомогою методу апріорного ранжування, який дозволяє достовірно відібрати найбільш інформативні (вагомні) показники, значно знижуючи таким чином розмірність багатовимірного досліджуваного явища.

Ключові слова: фінансове планування; система показників; оцінювання якості фінансового планування; апріорне ранжування.

Форм. 6. Рис. 1. Табл. 6. Літ. 29.

Олег Н. Колодизев (*Харьковский национальный экономический университет, Украина*)

Светлана Н. Киркач (*Харьковский национальный экономический университет, Украина*)

ОБОСНОВАНИЕ СИСТЕМЫ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЛЯ ОЦЕНКИ КАЧЕСТВА ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ В БАНКЕ

В статье предложена процедура выбора системы показателей с целью оценки качества финансового планирования в банке с помощью метода априорного ранжирования, который позволяет достоверно отобрать наиболее информативные (весомые) показатели, тем самым значительно снижая размерность многомерного исследуемого явления.

Ключевые слова: финансовое планирование; система показателей; оценка качества финансового планирования; априорное ранжирование.

Oleg M. Kolodiziev (*Kharkiv National University of Economics, Ukraine*)

Svitlana M. Kirkach (*Kharkiv National University of Economics, Ukraine*)

RATIONALE FOR THE SYSTEM OF INDICATORS FOR QUALITY ASSESSMENT OF BANK'S FINANCIAL PLANNING

The article suggests the procedure for the selection of a system of indicators aimed at assessing the quality of financial planning in a bank using the method of apriori ranking, which enables the determination of the most informative (weighty) performance indicators, thus reducing significantly the dimension of a multidimensional phenomenon under investigation.

Keywords: financial planning; system of indicators; quality assessment for financial planning; apriori ranking.

Постановка проблеми. В ринкових умовах господарювання діяльність будь-якої фінансової установи (банку) потребує високого рівня управління, без якого неможливе досягнення поставлених цілей, забезпечення його конкурентоспроможності й ефективності діяльності.

Великі обсяги та значна різноманітність банківських операцій, необхідність їх узгодження для оптимізації кінцевого результату висувають жорсткі вимоги щодо якості фінансового менеджменту, який охоплює управління й оптимізацію фінансів, що перебувають у компетенції банку, та його основної складової – фінансового планування. Саме фінансове планування дає початок процесу фінансового управління банком, визначає його мету, перспективу, певну послідовність дій, вибір методів і засобів діяльності, їх необхідні пропорції. Фінансове планування дозволяє заглянути в майбутнє банку, передбачити цілі, сфери, масштаби і можливі результати його діяльності порівняно з джерелами і витратами [27, 10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам фінансового планування банку присвячені праці багатьох вчених-економістів, а саме: Г.М. Азаренкової [27], О.В. Васюренка [27], О.В. Демуха [4], А.Ф. Кононенко [28], Т.П. Куніцина [29], С.М. Лаптева [9], Л.О. Омелянович [28], О.О. Папаїки [28], Н.П. Погореленко [27], Г.Г. Старостенка [4], Є.Г. Юріна [29] та інших.

Невирішені частини проблеми. Вимоги сучасності передбачають, що стабільний розвиток банку та його прибутковість здебільшого залежать від рівня фінансового планування банку. Відповідно до даного вихідного положення обґрунтування системи показників для оцінювання якості фінансового планування в банку є важливим та актуальним завданням.

Узагальнення результатів досліджень науковців дозволяють зробити висновки щодо глибокого вивчення теоретичних і практичних аспектів фінансового планування банку. Проте питання визначення ключових показників для оцінювання фінансового планування в банку й досі залишається дискусійним і недостатньо опрацьованим.

Метою дослідження є обґрунтування системи показників для адекватного оцінювання якості фінансового планування банку.

Основні результати дослідження. Фінансове планування банку – це сфера управлінської діяльності вищого керівництва, спрямована на розробку системи фінансових планів для забезпечення механізму перетворення цілей, завдань, заходів банку у конкретну систему абсолютних та відносних показників і нормативів з метою забезпечення розвитку банку необхідними фінансовими ресурсами, і, як наслідок, – реалізації стратегії розвитку, підвищення ефективності діяльності та забезпечення необхідного рівня конкурентоспроможності [7, 159].

Для оцінювання якості фінансового планування банку пропонується використовувати систему показників, яка буде враховувати основні напрями фінансової діяльності банку.

Процедуру відбору системи показників для оцінювання якості фінансового планування в банку запропоновано здійснювати за етапами (рис. 1).

Слід зазначити, що така послідовність дій дозволить не тільки відібрати найбільш інформативні (вагомі) показники, які характеризують рівень якості фінансового планування банку, але й знизити розмірність досліджуваного явища, що дасть змогу отримувати адекватні якісні характеристики.

Розглянемо кожен із запропонованих етапів процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку більш детально.



Рис. 1. Етапи процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку, авторська розробка

Першим етапом є формування переліку показників для оцінювання якості фінансового планування діяльності банку на основі узагальнення науково-інформаційних джерел.

Так, наприклад, А.М. Герасимович [1], І.М. Парасій-Вергуненко [1; 13], Л.О. Примостка [15] виділяють 4 основні групи показників, а саме: ліквідність, ділову активність, рентабельність та фінансову стійкість. Інші науковці [2; 3; 5; 10; 17] конкретизують показники оцінювання якості фінансового планування виділяючи: коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт мультиплікатора, рівень ділової активності, коефіцієнт використання залучених коштів, коефіцієнт активності використання строкових депозитів, коефіцієнт миттєвої ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт короткострокової ліквідності, коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт ресурсної ліквідності, показник чистої відсоткової маржі, показник чистого спреда, рентабельність активів, рентабельність загального капіталу, рівень левериджу, тривалість одного обороту активів у днях, коефіцієнт участі у формуванні активів тощо.

Оскільки вчені-економісти не мають єдиної думки щодо визначення та конкретизації системи показників для оцінювання якості фінансового планування в банку, то за результатами дослідження сформована на основі аналізу й узагальнення науково-інформаційних джерел система налічує 138 показників. Однак розрахунок такої кількості показників – досить тривалий і трудомісткий процес.

Для врахування найбільш інформативних показників для оцінювання якості фінансового планування в банку доцільним є застосування методу апріорного ранжування, який дозволяє виділити серед великої кількості показників найбільш вагомий й обґрунтовано виключити менш вагомий показники з подальшого дослідження.

Отже, другим етапом процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку є метод апріорного ранжування показників, який передбачає:

1) визначення суми рангів відібраних показників і різниці між сумою рангів кожного показника й середньою сумою рангів, який здійснюється за формулами [16, 97]:

$$R_i = \sum_{j=1}^{m_r} a_{ij}; \quad (1)$$

$$\Delta_i = R_i - \frac{1}{n_r} \sum_{i=1}^{n_r} \sum_{j=1}^{m_r} a_{ij}, \quad i = (\overline{1, n_r}) \quad j = (\overline{1, m_r}) \quad (2)$$

де R_i – сума рангів; a_{ij} – ранг кожного i -ого показника; Δ_i – середня сума рангів; n_r – кількість альтернативних варіантів; m_r – кількість точок зору експертів (науковців); $i = \overline{1, m}$; $j = \overline{1, n}$; $j \neq 1$;

2) оцінювання ступеня узгодженості думок експертів за допомогою коефіцієнта конкордації, який розраховується за формулою [16, 98]:

$$\omega_i = \frac{12s_i}{m_r^2(n_r^3 - n_r) - m_r \sum_{j=1}^{m_r} T_j}; \quad (3)$$

$$T_j = \sum_{i=1}^{n_r} (t_j^3 - t_j) \quad s_i = \sum_{i=1}^{n_r} (\Delta_i)^2, \quad (4)$$

де ω_i – коефіцієнт конкордації; s_i – дисперсія узгодженості думок експертів; n_r – кількість альтернативних варіантів; m_r – кількість точок зору експертів (науковців); T_j – доданок, який вводиться, якщо в ранжуванні експертів наявні дробові ранги; t_j – кількість однакових рангів; Δ_i – середня сума рангів.

Значення коефіцієнта конкордації становить від 0 до 1. Чим більше значення коефіцієнта, тим більший ступінь узгодженості думок експертів. При $\omega_i = 1$ існує повна узгодженість думок експертів, якщо $\omega_i = 0$, то узгодженість практично відсутня. У нашому випадку коефіцієнт конкордації складає 0,79. Це свідчить про те, що думки та висновки експертів щодо системи показників для оцінювання якості фінансового планування в банку збігаються.

Третім кроком процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку є відбір найбільш інформативних (вагомий) показників для оцінювання фінансового планування банку (табл. 1). Таким чином, зазначені показники є найбільш інформативними (вагомими) для оцінювання якості фінансового планування в банку, однак їхня кількість достатньо велика.

Четвертим етапом процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування є перевірка на мультіколінеарність і виключення

ознак, що корелюють, за допомогою розрахунку коефіцієнтів кореляції між показниками, який здійснюється за формулою [6]:

$$r_{ij} = \frac{x_i x_k - \bar{x}_i \bar{x}_k}{S_{x_i} S_{x_k}} = \frac{\sum_{i=1}^{n_y} (x_i - \bar{x}_i)(x_k - \bar{x}_k)}{n_y S_{x_i} S_{x_k}}, \quad (5)$$

де r_{ij} – парний коефіцієнт кореляції; x_i, x_k – показники ($i \neq k$); S_{x_i}, S_{x_k} – генеральне середньоквадратичне відхилення показників; n_y – об'єм сукупності.

Таблиця 1. Перелік найбільш інформативних (вагомих) показників для оцінювання якості фінансового планування в банку*

№	Назва показника	Умовне позначення
1	Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	K1
2	Дохідність активів	K2
3	Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	K3
4	Коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель	K4
5	Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	K5
6	Коефіцієнт активності залучення ресурсів	K6
7	Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	K7
8	Коефіцієнт використання активів	K8
9	Коефіцієнт відношення високоліквідних до робочих активів	K9
10	Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	K10
11	Коефіцієнт деєдзатності	K11
12	Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь	K12
13	Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань	K13
14	Коефіцієнт захищеності власного капіталу	K14
15	Коефіцієнт захищеності дохідних активів	K15
16	Коефіцієнт інвестицій у дохідних активах	K16
17	Коефіцієнт інвестиційної активності	K17
18	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	K18
19	Коефіцієнт короткострокової ліквідності	K19
20	Коефіцієнт кредитної активності	K20
21	Коефіцієнт кредитної активності інвестицій у кредитний портфель	K21
22	Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених коштів	K22
23	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	K23
24	Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	K24
25	Коефіцієнт надійності	K25
26	Коефіцієнт платоспроможності (норматив адекватності регулятивного капіталу H2)	K26
27	Коефіцієнт поточної ліквідності	K27
28	Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	K28
29	Коефіцієнт рівня кредитно-інвестиційного портфеля в загальних активах	K29
30	Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів – достатність капіталу	K30
31	Коефіцієнт фінансового важеля	K31
32	Маржа прибутку	K32
33	Мінімальний розмір регулятивного капіталу	K33
34	Норматив адекватності основного капіталу	K34
35	Рентабельність (прибутковість) активів	K35
36	Рентабельність (прибутковість) акціонерного капіталу	K36

Закінчення табл. 1

№	Назва показника	Умовне позначення
37	Продуктивність праці середньорічного працівника	К37
38	Рентабельність діяльності за витратами	К38
39	Рентабельність дохідних активів	К39
40	Рентабельність загального капіталу	К40
41	Чиста процентна маржа	К41
42	Чистий спред	К42

* складено на основі [1–3; 5; 10; 13; 15; 17].

На думку автора [11], якщо величина коефіцієнта парної кореляції більше 0,7, між показниками існує сильний або дуже сильний взаємозв'язок. Якщо ж значення коефіцієнта кореляції складає менше 0,7, то вважається, що зв'язок незначний, і його (показник) не варто розглядати як такий, що має суттєвий вплив на досліджуване явище.

Процедура розрахунку парних коефіцієнтів кореляції дає змогу з усієї сукупності показників (отриманих у результаті методу апіорного ранжування) обрати ті, які дійсно мають вплив на фінансове планування банку.

П'ятим і останнім етапом процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку є саме формування системи показників для оцінювання фінансового планування банку.

Слід зауважити, що реалізація четвертого і п'ятого етапів запропонованої процедури відбору показників здійснюється окремо для кожного банку або однорідної групи банків.

Отже, для перевірки на мультиколінеарність та виключення корельованих ознак було обрано групу банків Харківської області, яка є однорідною за регіональною ознакою.

Станом на 01.01.2013 до банків Харківської області належать 7 банків [19]: ПАТ «УкрСиббанк», ПАТ «МЕГАБАНК», ПАТ «РЕГІОН-БАНК», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ», ПАТ «МЕРКУРІЙ» і ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА».

Згідно з класифікацією НБУ (за розміром активів, за рівнем капіталу банків тощо) (табл. 2) та рейтингами Асоціації українських банків (за рівнем показників діяльності: фінансового результату, депозитів юридичних осіб, депозитів фізичних осіб, капіталу, активів і зобов'язань, структури кредитно-інвестиційного портфелю тощо) зазначені банки належать до різних груп [14; 19].

Таблиця 2. Класифікація Національного банку України банків Харківської області станом на 01.01.2013 [19]

Назва банку	№ групи відповідно до класифікації банків НБУ за:	
	розміром активів	рівнем капіталу
ПАТ «УкрСиббанк»	I	I
ПАТ «МЕГАБАНК»	III	III
ПАТ «РЕГІОН-БАНК»	IV	IV
ПАТ «РЕАЛ БАНК»	IV	IV
ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ»	IV	IV
ПАТ «МЕРКУРІЙ»	IV	IV
ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	IV	IV

Таблиця 3. Результати розрахунків фінансових показників банків Харківської області за період 2008 – 2012 рр.
(результати наведено фрагментарно)*

Назва показників	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
	ПАТ «УкрСиббанк»				
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,82	1,06	1,68	6,88	0,64
Доходність активів	0,96	0,95	0,93	0,33	0,33
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	25,22	26,59	61,95	68,16	66,85
Коефіцієнт кредитної активності	0,92	0,95	0,84	0,71	0,68
...
Чиста відсоткова відсоткова маржа	13,42	20,62	19,99	20,4	16,84
Чистий спред	21,32	20,04	18,45	19,77	22,32
	ПАТ «МЕГАБАНК»				
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,72	0,68	0,78	0,77	0,82
Доходність активів	0,89	0,85	0,92	0,91	0,94
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	98,37	89,12	107	107	112,89
Коефіцієнт кредитної активності	0,89	0,76	0,86	0,92	0,97
...
Чиста відсоткова маржа	26,09	22,53	27,67	32,12	36,44
Чистий спред	18,24	17,86	18,17	18,78	19,26
	ПАТ «РЕІОН - БАНК»				
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,64	0,61	0,63	0,67	0,67
Доходність активів	0,91	0,84	0,95	0,88	0,87
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	112,36	109,24	118,01	124,4	127,39
Коефіцієнт кредитної активності	0,64	0,59	0,62	0,63	0,7
...
Чиста відсоткова маржа	21,42	19,36	23,32	24,85	22,98
Чистий спред	17,02	16,86	18,11	18,35	19,41
	ПАТ «РЕАЛБАНК»				
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,79	0,72	0,76	0,8	0,59
Доходність активів	0,93	0,92	0,96	0,97	0,96
...

Закінчення табл. 3

Назва показників	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	87,24	83,12	86,09	92,14	102,78
Коефіцієнт кредитної активності	0,69	0,54	0,61	0,72	0,89
...
Чиста відсоткова маржа	13,24	15,45	18,3	17,05	24,69
Чистий спред	19,32	18,47	19,68	21,04	21,86
ПАТ «СХІДНО - УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНІ»					
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,57	0,56	0,56	0,6	0,69
Доходність активів	0,89	0,89	0,9	0,92	0,93
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	51,69	64,73	117,18	114	119,26
Коефіцієнт кредитної активності	0,7	0,71	0,77	0,77	0,82
...
Чиста відсоткова маржа	22,54	26,24	24,83	26,23	24,98
Чистий спред	18,02	22,04	19,66	21	23,74
ПАТ «МЕРКУРІЙ»					
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,79	0,82	0,55	0,64	0,64
Доходність активів	0,91	0,93	0,83	0,73	0,69
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	32,64	37,19	89,75	95,55	95,41
Коефіцієнт кредитної активності	0,65	0,77	0,62	0,51	0,55
...
Чиста відсоткова маржа	23,88	26,69	20,53	17,33	22,02
Чистий спред	19,49	18,13	17,6	16,94	19,35
ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОГА»					
Відношення статутного капіталу до балансового капіталу	0,96	1,04	1,27	1,22	1,15
Доходність активів	0,95	0,94	0,95	0,95	0,94
...
Коефіцієнт короткострокової ліквідності	21	20,24	90,13	104,5	100,13
Коефіцієнт кредитної активності	0,1	0,94	0,92	0,94	0,89
...
Чиста відсоткова маржа	24,07	28,61	24,57	16,66	15,93
Чистий спред	19,12	12,32	14,69	10,06	11,98

* розраховано за даними [20–26].

Враховуючи зазначене вище, запропоновані етапи процедури відбору показників для оцінювання якості фінансового планування в банку є універсальними, оскільки можуть бути застосовані будь-яким банком або однорідною групою банків.

Для перевірки обраних за допомогою методу апіорного ранжування показників на мультиколінеарність і виключення ознак, що корелюють насамперед необхідно розрахувати для кожного банку обраної групи вищезазначені фінансові показники (K1–K42) (табл. 3).

Оскільки розраховані фінансові коефіцієнти не є однорідними, необхідно провести стандартизацію їх значень за формулою [6]:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}, j = 1 \dots 42, \quad (6)$$

де \bar{x}_j – середнє арифметичне значення j -того показника; S_j – середньоквадратичне відхилення j -того показника; z_{ij} – стандартизоване значення j -того показника для i -того об'єкта.

Реалізацію методу стандартизації було здійснено за допомогою програми MicrosoftExcel (табл. 4).

Наступним кроком є перевірка показників на мультиколінеарність і виключення корельованих ознак за формулою (5). Для оцінювання кореляційного зв'язку було використано шкалу Чеддока (табл. 5), що дало змогу отримати такі результати значень фінансових показників (табл. 6).

Таким чином, досить велика кількість фінансових показників має значення коефіцієнта парної кореляції вище за 0,7. Виключення з вибірки зазначених коефіцієнтів дозволить уникнути дублювання показників.

Після здійснення перевірки показників на мультиколінеарність і виключення корельованих ознак до системи показників оцінювання якості фінансового планування банків Харківської області увійшли: дохідність активів (K2), коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель (K3), коефіцієнт активності залучення ресурсів (K6), коефіцієнт використання активів (K8), коефіцієнт дієздатності (K11), коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань (K13), коефіцієнт інвестиційної активності (K17), коефіцієнт короткострокової ліквідності (K19), коефіцієнт кредитної активності (K20), коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених коштів (K22), коефіцієнт мультиплікатора капіталу (K24), коефіцієнт надійності (K25), коефіцієнт платоспроможності (K26), коефіцієнт поточної ліквідності (K27), коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (30), коефіцієнт фінансового важеля (K31), маржа прибутку (K32), норматив адекватності основного капіталу (K34), рентабельність (прибутковість) активів (K35), рентабельність (прибутковість) акціонерного капіталу (K36), продуктивність праці середньорічного працівника (K37), рентабельність діяльності за витратами (K38), рентабельність дохідних активів (39), рентабельність загального капіталу (K40), чиста відсоткова маржа (K41), чистий спред (K42).

Висновки. Отже, у процесі реалізації етапів запропонованої авторами процедури відбору фінансових показників було обґрунтовано й сформовано систему показників для оцінювання якості фінансового планування в банку, яка

Таблиця 4. Результати стандартизації фінансових показників банків Харківської області за період 2008–2012 рр. (наведено фрагментарно)*

Період діяльності банків	Відношення статунного капіталу до балансового капіталу	Дохідність активів	...	Коефіцієнт короткострокової ліквідності	Коефіцієнт кредитної активності	...	Чиста відсоткова маржа	Чистий серед
1.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	0,15

	2012	-0,15	...	-0,15	-0,15	-0,15
2.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,16	-0,15

	2012	-0,16	...	-0,16	-0,16	-0,15
3.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15

	2012	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15
4.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15

	2012	-0,15	...	-0,15	-0,15	-0,15
5.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15

	2012	-0,16	...	-0,16	-0,15	0,15
6.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15

	2012	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	2008	-0,16	...	-0,16	-0,15	-0,15

	2012	-0,15	...	-0,15	-0,15	-0,15

* розраховано за даними [20–26].

Таблиця 5. Кількісні критерії оцінювання тісноти зв'язку (шкала Чеддока) [6]

Величина коефіцієнта кореляції	0,1–0,3	0,3–0,5	0,5–0,7	0,7–0,9	0,9–1,0
Характеристика сили зв'язків	слабка	помірна	значна	висока	значно висока

Таблиця 6. Кореляційна матриця фінансових показників банків Харківської області за період 2008–2012 рр. (наведено фрагментарно)*

...	K1	K2	K3	K4	K20	K21	K22	K23	...	K39	K40	K41	K42
K1	1	0,99	0,99	0,93	...	0,99	0,99	0,99	...	0,99	0,80	-0,49	0,03
K2	0,99	1	0,99	0,93	...	0,99	0,99	-0,85	...	0,99	0,81	-0,49	0,04
K3	0,99	0,99	1	0,93	...	0,99	0,99	-0,86	...	0,99	0,80	-0,48	0,04
K4	0,93	0,93	0,93	1	...	0,93	0,92	-0,91	...	0,94	0,80	-0,48	0,11
...	1
K20	0,99	0,99	0,99	0,93	1	1	0,99	-0,86	...	0,99	0,80	-0,48	0,03
K21	0,99	0,99	0,99	0,93	1	1	0,99	-0,86	...	0,99	0,80	-0,48	0,03
K22	0,99	0,99	0,99	0,92	...	0,99	1	-0,85	...	0,99	0,81	-0,48	0,04
K23	-0,85	-0,85	-0,86	-0,91	...	-0,86	-0,85	1	...	-0,87	-0,79	0,58	0,07
...	1
K39	0,99	0,99	0,99	0,94	...	0,99	0,99	-0,87	...	1	0,85	-0,52	0,04
K40	0,80	0,81	0,80	0,80	...	0,80	0,81	-0,79	...	0,85	1	-0,65	0,09
K41	-0,49	-0,49	-0,48	-0,48	...	-0,48	-0,48	0,58	...	-0,52	-0,65	1	0,04
K42	0,03	0,04	0,04	0,11	...	0,03	0,04	0,07	...	0,04	0,09	-0,04	1

* розраховано за даними [20–26].

дозволить керівникам структурних підрозділів отримувати якісну, комплексну й об'єктивну інформацію для визначення рівня фінансового планування банку. Запропонований склад фінансових показників можна вважати основою для визначення пріоритетних напрямів розвитку та діяльності кожного вітчизняного банку.

1. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2004. – 599 с.
2. *Болгар Т.М.* Сучасний фінансовий стан банківської системи України // Академічний огляд. – 2011. – №2. – С. 86–92.
3. *Буряк А.В.* Метод фінансових коефіцієнтів як інструмент оцінки ефективності діяльності українських банків // Економічний часопис–XXI. – 2011. – №11–12. – С. 61–63.
4. *Демух О.В., Старостенко Г.Г.* Фінансове планування в комерційному банку // Молодь: освіта, наука, духовність: Тези доповідей. – К.: Університет «Україна», 2009. – Ч. 1. – 473 с.
5. *Івашук О.* Концептуальні підходи до ліквідності банку як об'єкту фінансового управління // Галицький економічний вісник. – 2010. – №2. – С. 163–169.
6. *Ким Дж., Мюллер И.У., Клекка У.Р.* Факторный, дискриминантный и кластерный анализ / Пер. с англ.; Под ред. И.С. Енюкова. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 216 с.
7. *Киркач С.М.* Конкретизація сутності поняття фінансового планування з позиції специфіки функціонування підприємства (банку) // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наук. праць УАБС НБУ. – 2012. – №34 – С. 145–160.
8. *Колодізєв О.М.* Формування багаторівневої системи показників фінансування інноваційної діяльності // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №8. – С. 32–44.
9. *Лаптев С.М.* Фінансове планування у банку // Фінанси України. – 2001. – №8. – С. 102–108.
10. *Майба В.В.* Оцінювання факторів фінансової стійкості комерційних банків // Моделювання та інформ. системи в економіці: Зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 83. – С. 49–65.
11. *Надь Н.М.* Застосування багатовимірного регресійного аналізу у моделюванні економічних процесів // Економіка: Науковий вісник Ужгородського університету. – 2010. – Вип. 30. – С. 63–66.
12. *Омельченко О.І., Хаустова В.Є.* Інтегральна оцінка рівня життя населення регіонів України методом ентропії // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №2. – С. 137–146.
13. *Парасій-Вергуненко І.М.* Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 347 с.
14. Показники діяльності банків за період 2008–2012 рр. // aub.org.ua.
15. *Примостка Л.О.* Фінансовий менеджмент банку: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1999. – 280 с.
16. *Статюха Г.О., Складанний Д.М., Бондаренко О.С.* Вступ до планування оптимального експерименту: Навч. посібник. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 124 с.
17. *Табачук Г.П., Табачук Ю.П.* Прибутковість банку та методи її оцінки // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – №1. – С. 361–366.
18. *Тищенко В.Ф.* Інтегральне оцінювання рівня розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як структурної компоненти економіки знань // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №11. – С. 227–238.
19. Фінансова звітність банків України за період 2008–2012 рр. // www.bank.gov.ua.
20. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» за період 2008–2012 рр. // www.goldengate.kharkov.ua.
21. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «МЕГАБАНК» за період 2008–2012 рр. // www.megabank.net.
22. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «Меркурій» за період 2008–2012 рр. // www.mercury-bank.com.
23. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «РЕАЛ БАНК» за період 2008–2012 рр. // realbank.com.ua.
24. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «РЕГІОН-БАНК» за період 2008–2012 рр. // www.region-bank.com.ua.
25. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ» за період 2008–2012 рр. // www.grant.kharkov.ua.

26. Фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «УкрСиббанк» за період 2008–2012 рр. // www.ukrsibbank.com.

27. Фінансове планування та прогнозування діяльності банків: Монографія / О.В. Васюренко, Г.М. Азаренкова, Н.П. Погореленко, В.Ю. Дубницький, О.М. Сидоренко, Л.В. Сердюк, Г.В. Омельченко; За заг. ред. акад. АЕН України, д-ра екон. наук, проф. О. В. Васюренка. – К.: УБС НБУ, 2009. – 323 с.

28. Фінансовий менеджмент у банку: Навч. посібник / Л.О. Омелянович, О.О. Папаїка, А.Ф. Кононенко, О.В. Грицак, І.В. Попова; За заг. ред. Л.О. Омелянович. – Вид 2-ге, перероб. і доп. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 230 с.

29. Юрін С.Г., Куніцина Т.П. Фінансове планування в діяльності комерційних банків // II-я Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціально-економічні орієнтири розвитку регіонів України». – 2011. – №3. – С. 61–62.

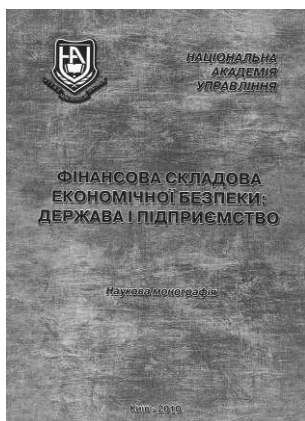
Стаття надійшла до редакції 4.09.2013.

КНИЖКОВИЙ СВІТ



СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56



Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство: Наук. монографія. – К.: Національна академія управління, 2010. – 232 с. Ціна без доставки – 40 грн.

Автори: **М.М. Єрмошенко, К.С. Горячева.**

У монографії розкрито місце і засади фінансової безпеки в системі економічної безпеки на двох рівнях управління економікою країни: держави і підприємства. Розкрито роль економічної безпеки в розвитку економіки України, визначено і обґрунтовано шляхи забезпечення фінансової безпеки на рівні держави.

Викладено методологічні основи фінансової безпеки підприємства та управління нею. Визначено форми і методи удосконалення механізму управління фінансовою безпекою на рівні підприємства.